

**130 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ВИДАТНОГО УКРАЇНСЬКОГО ВЧЕНОГО-БІОХІМІКА
АКАДЕМІКА ОЛЕКСАНДРА ВОЛОДИМИРОВИЧА ПАЛЛАДІНА**

Майбутній видатний науковець зі світовим ім'ям, засновник української школи біохімії академік АН УРСР та АН СРСР **Олександр Володимирович Палладін** народився 10 вересня (29 серпня за старим стилем) 1885 року в Москві у родині відомого ботаніка, біохіміка та фізіолога рослин академіка Петербурзької Академії наук В.І. Палладіна.

1908 року О.В. Палладін закінчив Петербурзький університет, а в 1909 продовжив навчання у німецькому Гейдельберзькому університеті. Після здобуття вищої освіти дослідник викладав на кафедрі фізіології Жіночого педагогічного інституту в Петербурзі (впродовж 1909-1916 рр.), на Вищих жіночих сільськогосподарських курсах (у 1914-1916 рр.), працював на посаді професора харківського Новоолександрівського інституту сільського господарства й лісництва (1916-1923 рр.), а згодом – у 1921-1931 рр. – завідував кафедрою фізіологічної хімії Харківського медичного інституту. З 1925 по 1970 рік вчений очолював заснований ним же Український біохімічний інститут у Києві, перейменований у 1931 році на Інститут біохімії Академії наук України, і одночасно (впродовж 1933-1954 рр.) був завідувачем кафедри біохімії Київського державного університету. 1928 року О.В. Палладін заснував Українське фізіологічне товариство, 1958 – очолив Українське біохімічне товариство.

У 1935-1938 рр. учений був неодмінним секретарем Президії Академії наук України, у 1939-1946 рр. – першим віце-президентом Академії, а з 1946 по 1962 рік – її президентом. О.В. Палладіна було обрано також почесним

академіком Білоруської (1950), Угорської (1953), Польської (1954), Румунської (1957), Болгарської (1958) академій наук. У 1947-1962 рр. обирався депутатом Верховної Ради СРСР та Верховної Ради УРСР.

Основні наукові праці академіка були присвячені дослідженням біохімії вітамінів, м'язової діяльності, біохімії головного мозку та нервової системи, обміну речовин (а саме внутрішньоклітинному вуглеводневому й фосфорному обміну), питанням порівняльної біохімії нервової тканини і головного мозку за різних функціональних станів. Крім того, О.В. Палладін встановив біохімічну структуру нервової тканини, дослідив за допомогою мічених атомів особливості обміну білків, нуклеїнових кислот та вуглеводно-фосфорних сполук у нервовій тканині при збудженні й гальмуванні центральної нервової системи, а також процеси іонного транспорту в структурах нервової системи. Отримані науковцем результати стали основою теорії фізичної культури.

У роки Другої світової війни за участі науковця було почато розробку препаратів, що сприяли припиненню кровотечі та швидкому загоюванню ран. Під час перебування Інституту біохімії в евакуації у м. Уфа за активного сприяння О. В. Палладіна Уфимський вітамінний завод у лютому 1942 р. почав випуск вітаміну К3. Співробітники лабораторії Уфимського вітамінного заводу здійснили низку успішних експериментів та синтезували аналог вітаміну К, названий вікасолем. Клінічні випробування вікасолу підтвердили його ефективність при лікуванні не лише авітамінозу, а й поранень і захворювань, пов'язаних із кровотечею.

Помер академік О.В. Палладін 6 грудня 1972 року в Києві. Похований на Байковому кладовищі.

Ім'я видатного вченого носить нині Інститут біохімії Національної академії наук України. Дослідники з наукової школи академіка О.В. Палладіна працюють у різних країнах світу й успішно продовжують започатковану ним справу.

Матеріали опублікували: Прес-служба НАН України